

SINAÏEK

Tijdschrift van Heemkring "Den Dissel" Sinaai jaargang 11 nr. 4 - 2015

De nieuwe vaert (Stekense vaert) 1656

Inhoud

Disselingen Etienne De Meester	blz. 51
In memoriam - Herman Coddens	blz. 51
700 jaar Stekense vaart Etienne De meester	blz. 53
Anton van Wilderode Jos Daems	blz. 57
Woorden uit het Sinaais dialect: letter D Annemie Bogaert en Etienne De Meester	blz. 58
Opsporingsbericht Jos Daems	blz. 61
Bidprentje van Jozef Frans De Bock	blz. 62
Sinaainaren die stierven in 1972 Etienne De Meester en Georges Tallir	blz. 63

Ons archief in de bovenzaal op het gemeentehuis
is elke zaterdag toegankelijk van 10u tot 11u30

Sinaïek is een uitgave van heemkring "Den Dissel" en verschijnt 4 keer per jaar.

Archiefbeheer: Etienne Bogaert

Fotoarchief: Georges Tallir, Walter Vermeiren

Administratie: Wilfried Seghers

Samenstelling: Jos Daems

Eindredactie: Annemie Bogaert

V.U. Etienne De Meester, Edgar Tinelstraat 28 9112 Sinaai, Tel. 03 772 41 64

<http://www.sinaaileft.be/heemkring-den-dissel>

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronische of andere middelen, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

© Heemkring "Den Dissel" Sinaai

Disselingen

700 Jaar Stekense Vaart

Tijdens het laatste weekend van juni 2015 organiseerde de gemeente Stekene allerhande feestelijkheden ter gelegenheid van het 700-jarig bestaan van de Stekense Vaart. Omdat deze vaart ook een natuurlijke grens vormt tussen Sinaai en Stekene hebben we in dit nummer van Sinaïek een chronologische lijst opgenomen met feiten i.v.m. Boudelo en onze gemeente uit die 700 jaar. In een volgende bijdrage zullen we de Koebrug en de nabij gelegen eendenkooi behandelen.

Jaarboek over de jongenschiro "WIJ"

Na heel wat speurwerk zijn we erin geslaagd de geschiedenis van de jongenschiro te schrijven en met beelden te illustreren. Eerst verhalen we in een soort kroniek de voornaamste gebeurtenissen en de evolutie in het ruim 70-jarig bestaan van de groep. Verder hebben we aandacht voor de invloed van de muziekkapel, het oudercomité en zelfs de "kookouders" tijdens de jaarlijkse kampen. De oogstfeesten die een begrip waren in de jaren zestig van de vorige eeuw komen eveneens aan bod. Bovendien is het alleszins een meerwaarde dat we de lijst van alle leiders vanaf het begin konden opmaken. Voor onze leden is alvast een boek gereserveerd, anderen moeten snel zijn want de oplage is beperkt tot 500.

Foto schaapherder

We verontschuldigen ons voor het feit dat de foto van Jozef Smekens op blz. 43 van ons vorig nummer door een wit rechthoekje ontsierd werd. Dit was niet de bedoeling, maar de techniek verrast ons soms!

Etienne De Meester

In memoriam ...

Herman Coddens

°Aalter 4 januari 1936 - † Sint-Niklaas 11 augustus 2015

Wij moesten van een trouw heemkundig lid afscheid nemen. Herman was er bij vanaf onze stichtingsvergadering in november 2003. We konden steeds een beroep op hem doen wanneer we onze leden bezochten. Herman was betrokken bij het hele parochiale en culturele leven en van talloze verenigingen. Hij stond aan de wieg van heel wat initiatieven en evenementen die ons dorp een gezicht gaven en nog steeds kleuren (denk maar aan het jeugdkoor en toneelgroep Baudelo). Dat hij brouwer was in hart en ziel konden we vaststellen in zijn artikel: Zo brouwde men in Sinaai "CAPOEN", (zie Sinaïek 2009 Nr. 4). Herman, we zullen je nooit vergeten. Wij wensen zijn echtgenote Rita en de ganse familie veel sterkte.

Het Canal de Hulst (Stekense vaart) op een kaart uit 1706 van Eugène-Henri Erixc (1644 - 1730). Hij was een Brusselse drukker die bekend stond voor het drukken van aanplakbiljetten van de stad, talrijke geschiedenisboeken en militaire kaarten van België.

700 Jaar Stekense vaart

1315: vaartoctrooi

In 1315 verleende Robrecht van Béthune, graaf van Vlaanderen, het octrooi voor het graven van een vaart van Hulst naar Gent en van Hulst naar Rupelmonde. Deze waterweg was een economische aanwinst voor de streek omdat het vervoer via het water toen het meest geschikt was om goederen te transporteren. Bovendien voerde de vaart het overtollige water af zodat de aangrenzende gronden vruchtbaar en overstromingen vermeden werden.

De oorkonde van 4 mei 1315 bestaat uit twee delen. Het eerste deel, in het Frans opgesteld, bevat de principiële overeenkomst tussen enerzijds de graaf en anderzijds Pieter Masiere, watergraaf van Vlaanderen, Jan Hawaert, hoofdbaljuw en hoofdschepen van het Land van Waas en de zeven vierscharen. Deze waren Kemzeke, Vrasene, Sint-Niklaas, Sinaai, Lokeren, Waasmunster en Moerbeke. Het tweede deel, in het Nederlands, stipuleert dat de kosten voor het graven van de vaart moeten betaald worden door de gemeenten van de genoemde vierscharen.

Deze tekst is opgemaakt te Sint-Niklaas ten huize van Hendrik Braem, kanunnik van Doornik, klerk en raadsheer van de graaf van Vlaanderen. In zijn oorkonde zijn geen overeenkomsten met de abten van Sint-Pieter, Sint-Baafs, Boudelo en Drongen, die gronden bezaten in de betrokken gemeenten, opgenomen. Eventuele betalingen door Gent en Hulst zijn evenmin te vinden. Boudelo heeft wel bijgedragen volgens een oorkonde van 4 december 1317.

1434: uitdiepen van de vaart

In opdracht van het Gentse stadsbestuur worden enkele aannemers aangesteld om, op kosten van de aangelanden, de vaart uit te diepen en opnieuw bevaarbaar te maken. De prelaat van Boudelo beweert in deze kosten niet te moeten bijdragen. Er volgt een langdurig proces waarvan het vonnis pas op 4 augustus 1449 uitgesproken wordt.

1449: vonnis voor de verdeling van de kosten

De kosten worden voor twee derden gedragen door de schippers die van de vaart gebruik maken, het andere derde door de eigenaars van de gronden die aan de vaart palen. Diezelfde eigenaars moeten ook, binnen het jaar, de bruggen laten herstellen en betalen. Deze moeten voldoende breed zijn zodat men er met paard en kar over kan rijden. Nadat één jaar verstreken is worden de onkosten voor eventuele reparaties elk voor de helft betaald door de aangelanden en door Boudelo.

1548: innen van een buitengewone belasting

De vaart is zodanig vervuild en dichtgeslibd dat alle vervoer over het water onmogelijk is. Boudelo, dat een van de grootste gebruikers van de vaart is, en particuliere gebruikers zoals handelaars betalen elk een deel van de kosten ten belope van 148 pond en elf schellingen.

1643: doortrekken van de Moervaart

Schepen die van Gent naar Stekene varen of omgekeerd, moeten langs de Spelonckvaart die ten noorden van Moerbeke ligt. Om deze omweg te vermijden wordt een nieuwe vaart gegraven ten zuiden van Moerbeke, in rechte lijn naar de Koebrug.

1672: werken aan de Koebrug

De Koebrug moet worden hersteld maar er ontstaat een dispuut tussen Stekene en Boudelo over het betalen van de werken. Een proces volgt. De vaart is ook van levensbelang voor Sinaai, dat in afwachting van een vonnis de kosten op zich neemt. De Raad van Vlaanderen oordeelt dat Stekene en Boudelo ieder voor de helft moeten betalen. Het bedrag dat door Sinaai werd betaald moet teruggestort worden.

1740: opmetingen

De percelen grond die aan de vaart grenzen op de parochies van Sinaai, Moerbeke, Lokeren en Daknam worden opgemeten. Landmeter Van Daele berekent hoeveel elke parochie moet bijdragen in de kosten voor het reinigen van de vaart a rato van de opmetingen van 2 oktober 1740.

1741: vrijstelling van belastingen

Stekene en Sinaai vragen een vrijstelling van hun bijdrage in de quota voor de duur van vijf jaar. De bespaarde gelden worden gebruikt voor het ruimen van de vaart, een deel van de Durme en het herstel van de bruggen. Sinaai wil zijn gevraagde vrijstelling aan Stekene overdragen op voorwaarde dat Stekene de kosten voor het ruimen van de vaart alleen zal betalen.

1742: decreet van graaf Frederick

Graaf Frederick maant Stekene aan om de werken aan de vaart zo vlug mogelijk uit te voeren. De beslissing van het Hoofdcollege tot vrijstelling van de belastingen voor vijf jaar wordt afgewezen door de graaf. De vierscharen van Kemzeke en Stekene, Vrasene, Sint-Niklaas, Sinaai, Lokeren, Waasmunster en Moerbeke moeten gemeenschappelijk de vaart onderhouden.

1778: nieuwe Koebrug

Bij decreet van Maria-Theresia krijgt Stekene de toelating om de vaart vanaf de Moervaart tot Stekene uit te diepen, te verbreden tot 21 voet en op de diepte van de Moervaart te graven. Zij mogen hiervoor de nodige gronden aankopen. Stekene krijgt ook de toelating om de Koebrug te vernieuwen.

1779: vraag voor betaling

Stekene vraagt om de werken uitgevoerd in 1778 te laten betalen door de Generaliteit van het Land van Waas. Landmeter Van Landeghem meet de lengte van de trangel aan de noordzijde en plaatst in het midden een paal. Vanaf deze paal, richting Stekene, is het onderhoud ten laste van de parochie, het andere deel, richting Boudelo is ten laste van de abdij.

1837: nieuwe Koebrug

De Koebrug is versleten en wordt vervangen door een draaiende houten brug. De werken worden aangenomen door Denaeve uit Dendermonde voor 5600 fr. Hiervoor wordt een lening aangegaan bij het "Armbestuur".

1840: tolrechten

De inkomsten uit tolrechten op de Koebrug zijn onvoldoende om de werken te bekostigen. Vraag aan de overheid om deze te mogen blijven innen tot de lening bij het "Armbestuur" is terugbetaald.

1842: tolrechten Koebrug

Omdat de tolrechten aan de Koebrug worden ontdoken, wordt een nieuw reglement

opgesteld.

1843: herstel Koebrug

De “pan” is gezakt waardoor het bijna onmogelijk is om de brug op te halen.

1859: verbreding vaart

Omdat de vaart te smal is kunnen schepen elkaar niet passeren. Op vraag van de schippers besluit de gemeenteraad van Stekene om twee percelen grond langs de vaart aan te kopen en uit te diepen. Eén perceel ligt op het grondgebied van Stekene, sectie A nr. 2481, het andere op het grondgebied van Sinaai, sectie D nr.281. Beide zijn eigendom van Bernard Haemerlinck uit Gent.

1874: gezonken schip

Het schip “De drie gebroeders” van Juliaan Pauwels uit Weert, geladen met tarwe, is gezonken op de Stekense Vaart op het grondgebied van Sinaai. Stekene eist laad- en losrechten. Er volgt een proces.

1876: herstelling Koebrug

Het gemeentebestuur van Stekene vraagt aan de provinciale deputatie toelating om voor twintig dagen de Koebrug te mogen afsluiten voor herstellingen. De werken worden uitgevoerd voor 1300 fr.

1945: oorlogsschade aan de brug

De aftrekkende Duitse troepen hebben de Koebrug, een ophaalbrug, vernietigd. Het gemeentebestuur beschikt niet over het nodige geld om een nieuwe ophaalbrug te bouwen. De plannen van H. Riessauw uit Gent voor een vaste verhoogde brug worden goedgekeurd. Omdat het herstel dringend is vraagt het gemeentebestuur om de vaart te laten overnemen door de staat of een verhoogde toelage te geven.

1946: afdamming van de vaart

De gouverneur en de bestendige deputatie stellen voor om de vaart af te dammen in plaats van een nieuwe brug te bouwen. Het gemeentebestuur van Stekene verzet zich hiertegen omdat de vaart bevaarbaar moet blijven, gezien het levensbelang voor de vlasnijverheid.

1947: herstel Koebrug

De werken worden begroot op 169.828 fr. Het gemeentebestuur dringt er bij de overheid op aan dat zij de kosten zou betalen. Voor het plaatsen van een sluisdeur en uitbaggeren van de vaart keurt de raad het voorstel van de burgemeester goed om 10% van de onkosten te helpen betalen. De eindafrekening voor het herstel van de brug en het plaatsen van de sluis bedraagt 247.372 fr. De werken worden uitgevoerd door aannemer Alfons Seghers uit Vrasene.

1950: onbevaarbaar

De Stekense Vaart wordt als onbevaarbaar aanzien vanaf de Koebrug tot de spoorwegbrug. Afschrift van dit besluit zal ter kennisgeving aan de bevoegde dienst worden overgemaakt.

Etienne De Meester

De gegevens voor deze bijdrage komen uit het themanummer “700 Jaar Stekensche Vaert”, uitgegeven door de Heemkundige Kring van Stekene “d’Euzie”. Meer bepaald uit de artikels “Vaartocrooi uit 1315” van John Buyse en “Chronologie 700 jaar Stekense Vaart” van Jackie Thiron. (34ste jaargang, nummer 2, juni 2015)

Sinaai 1

Tussen Klein-Sinaai en Zwaanaarde
zijn de weiden op de noen
inniger giftiger groen,
de hemel van wit ivoor
vormt er een passend decor
voor patrijzen en zwarte paarden.

Een land om zomaar te liggen
in onwezenlijk middaglicht
een beetje uit het gezicht,
maar degelijk vastgeklonken
aan dikke processietronken
met bochels en hoge ruggen.

Sinaai 2

Een wijnrood teenbosje gelegen
op honderd stappen van de weg
verweert zich zonder woede tegen
de witte speertjes van de regen
ononderbroken regelrecht.

De zon, behoedzaam onderwegen,
volgt op een wolkschip het gevecht
en streelt met vriendelijke vegen
het bloedrood teenbosje. De regen
heeft zich er maar bij neergelegd.

Sinaai 3

Tegen de wolken of met tientallen
averechts in de vaart gevallen
vieren de waaiende canada's
loofhuttenfeest in het land van Waas.

Overall kan men de kinderkoren
van hun klaterende bladeren horen
ratels hoogstammig en aria's
losbandig luid in het land van Waas.

Rond de hoeven beweeglijke schermen,
scharen van loof rechtop op de bermen,
draaiend groen dundoek, bevend gaas
voor het vergezicht in het land van Waas.

Anton van Wilderode

Op 28 juni 1918 werd te Moerbeke in het gezin van huisschilder Edmond Coupé (1872 - 1939) en Maria-Louisa Van Severen (1876 - 1963) een tweeling geboren, Cyriel Paul en Filemon Piet († 2005).

Cyriel studeerde van 1933 tot 1938 aan het Klein Seminarie te Sint-Niklaas en ging in 1938 wijsbegeerte studeren aan het Seminarie te Gent. In deze periode gebruikte hij in kranten en tijdschriften o.a. de pseudoniemen Maurits Wille, F.P. Coupé, Jan van Delft, Godelieve Van Ginste, Alfred Beets, Cato van Kaaskerke, Joost Ruyscher e.a.. Hij gebruikte pseudoniemen omdat de geestelijke overheid in die tijd priester-studenten (seminaristen) liever niet onder hun eigen naam zag publiceren.

Uiteindelijk koos hij in 1939, bij de publicatie van zijn eerste gedicht "*Wake*", voor de naam Anton van Wilderode. Anton verwijzend naar St-Antonius-Abt, de patroon van Moerbeke en Van Wilderode een mooi klinkende naam die hij vond in een telefoonboek.

Op 21 mei 1944 werd Anton van Wilderode in Gent priester gewijd en volgde zo het voorbeeld van zijn oudere broer Jozef (1910-1992). Na zijn priesterwijding ging hij nog twee jaar naar de Katholieke Universiteit van Leuven om er klassieke filologie te studeren. Van 16 september 1946 tot in 1982 gaf Anton les aan Klein Seminarie (nu Sint-Jozef-Klein Seminarie) te Sint-Niklaas en tot 1986 was hij als leraar verbonden aan het Instituut H. Familie te Sint-Niklaas.

Als lid van het IJzerbedevaartcomité (1970) en van de Raad van Bestuur IJzerbedevaartcomité (1972) leverde hij jarenlang teksten voor de IJzerbedevaart en het Vlaams Nationaal Zangfeest.

In 1967 herdacht de stad Sint-Niklaas haar 750-jarig bestaan en bracht naar aanleiding hiervan het fotoboek '*Sint-Niklaas en het Land van Waas*' met vijftig gedichten van Anton uit. Drie van deze gedichten kregen de titel Sinaai. Later werden deze nog eens gebundeld in '*Verzamelde gedichten 1943-1973*' (1974) en we vinden ze ook terug in '*Anton van Wilderode. Volledig dichtwerk*' op blz. 212-214.

Anton van Wilderode overleed te Sint-Niklaas op 15 juni 1998.

Jos Daems

Anton van Wilderode

Werkwoorden en andere woorden met “D”

Desteren, dippen, dussen,... hier volgen een aantal werkwoorden met een d uit ons dialect (ook met een d). En je weet het: aanvullingen zijn altijd welkom!

Daunsen: dansen

Dauveren: daveren

Dedderen: met een vork of stamper pletten (vb. *gededderde banaan*); ook gebruikt in uitdrukkingen als: *mijne vinger was gededderd van tussen de deur te zitten*

Deizen: deinzen, achteruit rijden

Desteren: trappelen, beurtelings met beide voeten stampen, doelloos bewegen - *wat stade der nau te desteren?*

Deurbloaren: doorbladeren

Deurdroaën: doordraaien, zot worden

Deurduun: doorzeven, doorsnijden - *ik moet de soep just nog deurduun*

Deurgoaën: er vandoor gaan, heengaan

Deuraulen: doorhalen (vb. van draden), doorstrepen

Deurieënschauren, deurieënsmijten: overhoop gooien, al scharrelend door elkaar mengen

Deurjaugen: verkwisten (bv. geld) - *hij het er zijnen boel deurgejoagd*

Deurluuëpen: doorlopen, snel lopen

Deurkappen: doorhakken

Deurmeugen: ergens doorheen mogen

Deurmoeten: er vandoor moeten - *mannen, ik moet es deur*

Deurrijn: doorrijden, vertrekken - *e gevolgd door d in de uitgang van een werkwoord verdwijnen dikwijls*

Deurschieten: in zaad opschieten (vb. graan, aardappelen)

Deurslaugen: hard slaan, stuk gaan - *ge meug niet deurslaugen, he*

Deurspartelen: met moeite erdoor geraken - *hij het da toch weeral deurspartelt*

Deurspreken: hard en onbevreesd zijn mening zeggen - *ik he ne keer deurgesproken en 't was rap gedaan*

Deurstampen: met geweld trappen

Deursteken: iemand vroegere fouten verwijten - *ge moet mij da altmoar nie deursteken*

Deurstuiken: doorheen vallen - *ze is deur die stoel gestuikt*

Deurtrappen: trappen als de fietsketting los is, ook: niet goed wijs zijn - *gij trapt deur!*

Deurtrekken: schudden van de speelkaarten, toilet doorspoelen

Deurvraugen: te hoge prijs vragen - *die durft deurvraagen, zenne!*

Deurzennen: doorsturen, wegzenden

Dieëlen: verdelen, delen met een ander

Dieriezjeeren: dirigeren, ergens naartoe leiden

Dieskuuteren: redetwisten, discuteren

Dippen: aarzelen, twijfelen - *ik stond te dippen en 'k was mijn eigen geen miester*

Dodderen: stotteren, haperen - *wacht, ik ben aan't dodderen*

Doëen: dooien

Dampen, daumpen: met water besprenkelen, waterdamp inademen bij verkoudheid - *ge moet de was iest daumpen veur dadde strijkt*

Doppen: stempelen (werklozen), in vloeistof dopen

Dougen: duwen

Draugen: dragen (de lange *a* verandert dikwijls in *au*)

Dretsen: (door de modder) lopen, spatten - *de moor dretste op mijn schoenen*
Drevelen: heen en weer lopen, vooral op straat, verwant met *dribbelen*
Drieëgen: dreigen, bedreigen
Driegen: rijgen met wijde steken, is verwant met *dringen*
Drijven: vooruit stuwen
Druuëgstaan: droogstaan, een koe die geen melk meer geeft: wordt ook gezegd als iemand dorst heeft - *ik stoan druuëg*
Druuëmen: dromen
Duikelen: duiken
Duiken: verstoppen - *duikt ou!*
Durindroaën: er in draaien - *wie weet wat hij ammel in de sausiessen droaët!*
Durinklappen: zich er in spreken
Duruiflappen: zonder nadenken spreken
Dur-van-onder-muizen: ongezien vertrekken
Dur-van-deur-goan: weglopen
Dussen: dorsen - een *r* gevolgd door een *s* valt meestal weg
Duuëbloeien: doodbloeden - de lange *o* wordt in het Waasland dikwijls een *uë*
Duuëbeulen, duuëweiërken: zwaar werk verrichten, zich dood werken
Duuëdduun: doden, slachten
Duuëpen: dopen
Duuëfallen: doodvallen - *'k mag ier duuëfallen as 't gie waor is*
Duuëslaugen: doodslagen
Duuëstuiken: dood stuiken
Duuëfroeten: doodwroeten, doodwerken
Dwijselen: onvast lopen, zwenselen (vb; dronkaard)
Dzjakken: met een zwaai vloeistof uitspreiden, kwakken (klanknabootsing van het klappen met de zweep)
Dzjollen: met iemand de zot houden
Dzjuudassen: treiteren, plagen, judassen

Andere woorden

Da: dat
Da-ben-ne-kik, da-zijn-ne kik: dat ben ik
Dagdaugelijks: dagdagelijks
Dag Jan: ja, vergeet het maar
Dag-sun: goedendag, eigenlijk: *dag, zonne*
Da-is-'t hem just: dat is het nu juist
Da-kik: dat ik
Daugelijks: dagelijks
Danzjereus: gevaarlijk, van het Franse *dangereux*
Dau-dau-duun: slapen (kindertaal)
Da-wete-kik-nie: dat weet ik niet
De dees, den deezen, de die, den dieënen: deze, degene, die ginder
Deegoetant: walgelijk, van het Franse *dégoutant*
Deginste: die ginder staat
Defrente: verschillende, van het Franse *différent*
Dempig: kortademig (van *'dampig'*, dat vooral voor paarden gebruikt wordt)

Derande: verschillende, allerhande - *g' het da in derande kleuren*
Derbij: daarbij
Deur den baund: doorgaans, in 't algemeen
Deurdenduur: uiteindelijk, op den duur
Deurgelegen: huidwonden door langdurig in bed te liggen - *hij was gielegauns doorgelegen*
Deurgoansweg: gewoonlijk, doorgaans
Deurtrapt: sluw, uitgeslagen, doortrapt
Devuuërden: zijn best doen, van het Franse *devoir* (plicht)
Dewaalkste: dewelke - korte *e* voor *l* + andere medeklinker wordt dikwijls lange *a*
Dezaalfste: dezelfde
Diefiesil: moeilijk, van het Franse *difficile*
Diskuusie: redetwist, discussie
Dikkels: dikwijls
Dikkenek: pocher, stoefer
Djuuë: verdomme, verwant met *dieu*
Doar-of-omtrent: daaromtrent
Doarveuren: daarvoor
Doarzie: zie daar
Doarjuust: daarjuist
Doef: drukkend warm, laf - verwant met *duf* (bedompt, saai)
Dom-gau-weg: domweg
Domme toch: uitroep van ontgoocheling, variant op *verdomme*
Dook: een dwaas iemand, was oorspronkelijk een kram
Doug: duw, stamp
Drei: drie
Dretsig: drassig, slijkerig
Droaë-achtig: draaiertig
Druuëg zoad: droog zaad, zonder geld - *ik zit op druuëg zoad, jong!*
Druuëgauweg: droogweg
Duikt-au: verstop je - verstoppertje heet *pieperken duik*
Duuëbeschomd: vol schaamte
Duuëbrauf: doodbraaf
Duraan: er aan
Duuëdeiërm: doodarm
Duuëdgeiëren: doodgraag
Duuëfremd: doodvreemd
Duuëschau: doodsbang
Duuk, dunnekik: (dat) doe ik - *afgesproken, da duuk!*
Duunlijk: te doen, mogelijk
Duust,duuzend: duizend
Dweiës: dwars, weerbarstig
Dwoaës: dwaas
Dwoasgauweg: zonder nadenken
Dzjuir: dag, goedendag, verbastering van het Franse *bonjour*
Dzjuuë: een vloek, verbastering van het Franse *dieu*

Annemie Bogaert en Etienne De Meester

Opsporingsbericht

In het tiende deel van de Memoriaal Administratif van Oost-Vlaanderen (1 juli tot 31 december 1821) op de pagina 123 lezen we:

Gend, den 13.^{den} october 1821

De Gouverneur der provincie Oost-Vlaanderen

Aen de Heeren Bestuerders der steden en gemeenten van de provincie.

Mynheeren, het plaatselyk bestuer der gemeente Sinay, aengewezen als geboorteplaats van den genoemden Jan-Josef Moreau, cheveu-léger in het 4.de regiment, overleden den 21.sten der maend december 1813, in het godshuis te Venloo, hebben te kennen gegeven dat gemelden persoon aldaer niet inboorling was, heb ik de eer tot UEd. kennis te brengen, dat het extract van 't overlyden van bovengemelden Moreau in de 2.de afdeeling der kantooeren van het provinciaal bestuer is berustende; verzoekende het plaatselyk bestuer der stad of gemeente, zyne geboorteplaats zynde, gemeld extract te reclameren, om er overeenkomstid het aenbevolene by artikel 80 van het burgerlyk wetboek te kunnen mede hendelen.

Ontvangt, Mynheeren, de verzekering myner hoogachting

PH. Cte De Lens

Wie was nu deze Jan-Josef Moreau? Venlo stond in die periode onder het bewind van de Franse Republiek en het regiment van Jan-Josef was een onderdeel van het

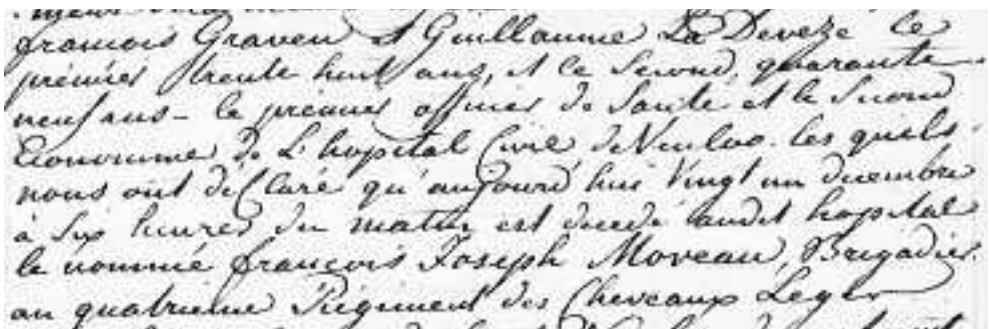

leger van Napoleon. Dus was het logisch dat men gekwetste of zieke soldaten naar het hospitaal van Venlo overbracht.

In ons archief kunnen we de familienaam Moreau echter niet terug vinden, dus moeten we de overlijdensakte controleren of er een vergissing is gebeurd te Venlo. In de registers van het

gemeentearchief daar vinden we bij de overledenen van het jaar 1813 alleen de naam François-Joseph Moreau terug, en het blijkt hier wel dezelfde persoon te gaan.

Als we de akte doornemen zien we dat François-Joseph als brigadier diende bij het "quatrieme Regiment des Cheveaux Leger".

François-Joseph Moreau, Brigadier au quatrieme Regiment des Cheveaux Leger

En er staat degelijk geboren te:

*né à Sinay, Canton de Saint Nicolas
de L'Escant - Et ont les Déclarans
vous le présent acte, après Lecture
H. G. ...*

Ondanks deze gegevens is en blijft onze vriend Moreau in Sinaai onvindbaar. Meer zelfs, de naam Moreau is in Sinaai helemaal niet terug te vinden. Een mysterie?

Jos Daems

Niet één heet het hoofd voor den kogel geslokt,
Ze rieden het kruis op het lijfje gedrukt.

BID VOOR DE ZIEL
VAN
JOZEF-FRANS DE BOCK,
SOLDAAT VAN 'T LINIËREGIMENT,
achtgenoot van **MARIE-BOONIE VAN BOCKLAER,**
gebooren te Sinay, den 3 December 1862,
op 't oorlogsveld gesneeten, en begraven te
Holsbeek in 1914.

—*—

't Was een diermaxime die, verhooren,
voor ten gema. met vijf en veertig
en leide slaabte, dag na dag,
wiez den doud door niemand werd besproken,
daar slechts zija vrouwe en God het zag.

Ken was die voor zjn land moed strijden,
O 't rimen plicht ontzag hij niet,
al veelden hij zjn 't groot verdriet,
omdat in droeve, droeve tijden
hij kruuze en haderen veet.

Hij wafte voor zjn kroon nog te ver,
Ond' halfig reedit was aangevond,
daar na, bij 't loog, het woor te land,
kerst al zjn stas all te gema,
voor 't verprijn van zjn vaderland.

O vrouwe en kindjes, wilt niet slagen:
weet die is gwe trouwe is,
Hij stiet, maar' kreeg de kroon gewin,
om 't zjn zoug en lijfsontagen,
bij lood, die stas uw vader is!

Ziet Hart van Jozef, maak dat ik u, meer en
meer bemine,
jou dagen all.

A. V. D. N.

— WYB PAUWELS, SINAY. —

SINAAINAREN DIE STIERVEN IN 1972

Onder Sinaainaren verstaan we de personen die er verbleven bij hun overlijden, deze die er lange tijd hebben gewoond of deze die er zijn geboren.

-januari

- 04 Clement Mul (66j), Vleeshouwersstraat
- 05 August Van der Linden (71j), e. v. Maria Laureys, Weimanstraat
- 07 Maria Van Laere (68j), e.v. Jozef Janssens † Stekenen
- 18 Irène Mijs (70j), w. v. Frans De Ruyscher, Molenstraat, † Sint-Niklaas
- 18 Oscar Conserrière (89j), w. v. Stephanie Van Eynde, † Waasmunster, rusthuis
- 19 Alfons Van Zandycke (83j), pastoor emeritus, Zwaanaardestraat
- 22 Jan-Kamiel De Cock (80j), Margriet Van Poucke, Vleeshouwersstraat
- 23 Alfons Smet (72j), Vleeshouwersstraat
- 28 Anne Jensen (93j), w. v. Pierre Delvaux, † rusthuis Maria Eerherstel, Dorp

-februari

- 04 Martha Van Driessche (69j), e. v. Jozef Floryn, † Sint-Niklaas
- 05 Martha Laureys (67j), e. v. Jozef Smekens, Keizerstraat
- 09 Frans Rooms (71j), e. v. Maria Pringels, Hellestraat
- 10 Anna Kalo (59j), kloosterzuster Maria Eerherstel, Dorp
- 13 Willy Bruggeman (55j), Hulstbaan
- 14 Maria Noens (75j) w. v. Alfons Van Pottelberge, Hulstbaan, † Sint-Niklaas
- 21 Remi De Troyer (46j) e. v. Simonne Vonck, Tinelstraat
- 23 Petrus Noens (65j) Vleeshouwersstraat 14, rusthuis
- 27 Elvire Van Eycke (78j), w. v. Maurits Schietse, † Lokeren
- 29 Petrus-Paul Strobbe, (58j) e. v. Maria Haeck , Wijnveld, † Sint-Niklaas

-maart

- 09 Robert De Wilde (62j), w. v. Rachel De Bock
- 16 Alfons Van Boclaer (57j), e. v. Germaine D'hondt, Wijnveld
- 18 Oscar Strobbe, (83j) Broeder v/d Sociëteit Jezus, † Drongen
- 22 Maria Boets, (81j) e. v. Cyriel Van Hoye, Molenstraat
- 31 Alois Robijn, (87j) e. v. Philomena Poppe, Leebrugstraat

-april

- 05 Clara Vercauteren, (76j) w. v. Romain Van Craeynest en Kamiel Smet,
e. v. Frans D'hondt, Dorp
- 10 Emerence Van Aelst, (82j) w. v. Polidoor Onbekent, Tinelstraat, † Sint-Niklaas
- 26 Claus Marc (68j), e. v. Léa Lierens, † Gent

-mei

- 03 Kamiel Maes (76j), w. v. Emma Coleta De Bock, Vleeshouwersstraat, † Sint-Niklaas
- 07 Frans Sterckx (85j), e. v. Catharina Keymolen, Vleeshouwersstraat
- 08 Polydoor Vercauteren (76j) w. v. Leonie De Baere, Hulstbaan, † Sint-Niklaas
- 10 Gerard Buysse (51j), e. v. Angéle Van Poucke, Molenstraat
- 12 Constantin Van Geertruijde (83j) w.v. Maria Vlaminck,
e.v. Maria Smet † Sint-Niklaas
- 14 Margriet De Smet (68j) e. v. Frans Van Eynde
- 14 Adolf Robijn (69j), e. v. Esther Van Grembergen, Wijnveld
- 21 Celine Robijn (77j), w. v. Kamiel De Clercq, Hulstbaan
- 31 Constant Van Zwol, (83j) w. v. Mathilde Brisart en Martha De Baen

-juni

- 08 Maria Raemdonck (81j), w. v. Gustaaf Beirnaert, Hulstbaan
- 12 Petrus Van Poppel (78j), w. v. Julie Baert, Vleeshouwersstraat
- 19 Camiel Van Marcke (65j), e. v. Louise Van Daele, Zwaanaardestraat, † Sint-Niklaas
- 28 Cyriel De Bock (79j), e. v. Anna Kistemann, Tinelstraat

-juli

- 10 Edmond Heirwegh (89j), e. v. Emelie De Weirdt, Wijnveld
- 13 Kamiel Van Hecke (82j), e. v. Marie Louise Parijs, Wijnveld
- 16 Marcel De Wilde (70j), w. v. Rachel Bauwens, † Eksaarde
- 21 Leon Van Damme (69j), e.v. Augusta Apers, Klein-Sinaai
- 31 Greta Leona Leys (31j), † Lokeren

-augustus

- 04 Irma Behiels (82j), w. v. Kamiel De Baere, Wijnveld, † Sint-Niklaas
- 06 Anna De Block (76j), w. v. René Staessens, Hulstbaan
- 12 Cyriel De Haene (69j), Kernemelkstraat
- 19 Irma De Wilde (83j.) w. v. Achiel Cole, † Sint-Niklaas
- 20 Aloïs Beirnaert (59j), e. v. Josephine De Vos, Heirstraat
- 26 Joannes Gustaaf Baeke (83j), w. v. Maria De Cock,
- 27 Karel Louis Brandt (85j), w. v. Leonie Nobels, † Waasmunster
- 30 Raymond De Baere (65j), Dorp
- 31 Stefanie De Schepper (70j), e. v. René Heyens, Tinelstraat, † Sint-Niklaas

-september

- 10 Julien De Weggheleire (23j), † Waasmunster
- 18 Leon Malschaert (69j), e. v. Celestine Dullaert, † Sint-Gillis-Waas (kliniek)
- 18 Irma Anthuenis (85j), w. v. Leon Maes, Vleeshouwersstraat, † Lokeren
- 22 Alfred Verbeke (77j), † Sint-Niklaas
- 24 Martha Coene (79j), Wijnveld
- 27 Bertha Dhondt (54j), e. v. Emiel Poppe, Puiveldestraat
- 29 Gabrielle Joos (70j), e. v. Petrus Elewaut, Vleeshouwersstraat

-oktober

- 02 Jozef Vandermeulen (59j), e. v. Iréne Meirte, Wijnveld, † Sint-Niklaas
- 04 René Schobijn, (78j.) e. v. Bertha Baart, Klein-Sinaai, † Sint-Niklaas
- 15 Florentine Verbraeken (65j) e.v. Emiel Meulemen, † Klein-Sinaai
- 24 E.H. Jozef Janssens (74j), directeur Zusters Maria Eerherstel, Dorp, † Sint-Niklaas
- 28 Walter Smet (2m), z.v. Albert en Maria Zechmeister, Zakstraat, † Sint-Niklaas

-november

- 24 Maria Paelinck (78j), w. v. Benoit Strobbe, Hondsnest, † Sint-Niklaas
- 28 Georges Strobbe (89j), w. v. Leontine De Groote, Wijnveld, † Sint-Niklaas

-december

- 05 Leon Beirens (68j), w. v. Maria Strobbe, Vleeshouwersstraat
- 06 Fredolinus Schaut (72j) e. v. Marguerite Vanderwal, † Brugge

Etienne De Meester en Georges Tallir

Inhoud Sinaïek 11^e jaargang 2015

700 jaar Stekense vaart	blz. 53
Anton van Wilderode	blz. 57
Bidprentje van Alfons Bontinck	blz. 30
Bidprentje van Jozef De Bock	blz. 48
Bidprentje van Jozef Frans De Bock	blz. 62
Bidprentje van Oscar Beyrens	blz. 14
De Sinaaise cinema "RIO"	blz. 5
Disselingen	blz. 19
Disselingen	blz. 34
Disselingen	blz. 3
Disselingen	blz. 51
Gouden Jubelfeest "DE WERKERSBOND" (1899)	blz. 21
Herdenkingsplaat voor soldaat Henri Reyns	blz. 35
Huwelijkspatronen binnen de parochie Sinaai in de 17 ^e en 18 ^e eeuw	blz. 23
In memoriam - Herman Coddens	blz. 51
Inhuldiging standbeeld "De Schaapherder" 4 juni 1990	blz. 41
Opsporingsbericht	blz. 61
Sinaainaren die stierven in 1972	blz. 63
Sinaainaren die stierven in 1973	blz. 47
Sinaainaren die stierven in 1974	blz. 15
Sinaainaren die stierven in 2014	blz. 31
Sinaaise soldaten in de "Groote Oorlog"	blz. 26
Vaandelfeesten van het V. O. S.	blz. 8
Woorden uit het Sinaais dialect: letter B	blz. 28
Woorden uit het Sinaais dialect: letter B (zelfstandige naamwoorden)	blz. 10
Woorden uit het Sinaais dialect: letter D	blz. 44
Woorden uit het Sinaais dialect: letter D	blz. 58